

A PÉCSI ÍTÉLŐTÁBLA POLGÁRI KOLLÉGIUMA

Néhány probléma a Csődtörvény 49/D § alkalmazása körében

Vitaindító a Pécsi Ítéltábla és az illetékességi területéhez tartozó bíróságok bírúinak 2015. április 23 -i konzultációjához
(A konzultáción elfogadott álláspontot a szöveg dőlt betűvel tartalmazza)

A felszámolással foglalkozó szakemberek számára nagyon sok kérdés felvetődik a felszámolási vagyon értékesítése, a zálogjogosultak kielégítése tekintetében, melyre a Csődtörvény alapján- a folyamatos módosítások ellenére- nem adható mindig azonnal egyértelmű válasz, és a bírói gyakorlat sem egységes minden kérdésben. A régi Ptk. szerinti vagyont terhelő zálogjog terjedelme, a vagyont terhelő zálogjog jogosultjának kielégítése, a vagyon működtetéséből származó bevétel mind olyan probléma, amelynek gyakorlata még nem kiforrott. Az alábbiakban a gyakorlatunkban előforduló kérdésekkel foglalkozunk.

1.) A Ptk.266.§ (1) bekezdése alapján a vagyont terhelő zálogjog kiterjed-e a zálogszerződés megkötése után, a felszámolás alatt az adós vagyonaiba kerülő vagyontárgyra, így a követelés behajtásból származó bevételre is? A kérdést indokolt ketté választani:

a) /a felszámolás kezdő időpontja után mi a vagyont terhelő zálogjog tárgya, kiterjed-e az utóbb a vagyonba kerülő vagyontárgyakra, utóbb keletkezett követelésre, és ha igen,

b) a követelés behajtásból származó bevételből a 49/D.§ (2) bekezdése alapján előnyös kielégítésre jogosult-e zálogjogosult?

a) Vagyont terhelő / követelésen fennálló zálogjog tárgya:

A Ptk. 266. § (1) bekezdése szerint a jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság vagyonának egészén vagy annak önálló gazdasági egységként működtethető részén (vagyon) az ezt alkotó dolgok, jogok és követelések (vagyon tárgy) meghatározása nélkül - a zálogszerződés közjegyzői okiratba foglalásával és a zálogjognak a zálogjogi nyilvántartásba való bejegyzésével - vagyont terhelő zálogjog alapítható. Ez a zálogjog a zálogszerződés megkötése után a kötelezett vagyonába kerülő vagyontárgyra is kiterjed, attól az időponttól kezdve, hogy azon a kötelezett rendelkezési jogot szerez, megszűnik azonban, ha a vagyontárgy a kötelezett vagyonából kikerül.

A jogtár-kommentár <http://uj.jogtar.hu/#doc/db/1/id/95900004.TV/ts/20140101> szerint a Ptk. 266. § (1) bekezdésének második mondata a vagyont terhelő zálogjog sajátosságát mutatja be, azaz azt, hogy ezen zálogjog folyamatosan változó összetételű zálogtárgyakat terhel: a zálogszerződés megkötése után megszerzett vagyontárgyak bekerülnek a zálogtárgyak közé, megszűnik viszont a zálogjog azon zálogtárgyakon, amelyek kikerülnek a vagyonából. A 266. § (2) bekezdése szerint a vagyont terhelő zálogjog jogosultja a kielégítési jogának megnyíltával a zálogkötelezett vagyonából a vagyon egységének fenntartása mellett kereshet kielégítést, de a vagyont terhelő zálogjogot a zálogkötelezethez intézett írásbeli nyilatkozattal az abban meghatározott vagyontárgyakat terhelő zálogjoggá is átalakíthatja.

A törvény szövege alapján a jogosult a kielégítési jog megnyíltát követően -, tehát az alapkötelezettség teljesítésére nyitva álló határidő lejártát követően – kereshet a vagyonból kielégítést.

A Cstv. 4/A. § alapján a zálogjogosult - ideértve azt az esetet is, ha a zálogjogot óvadékként alapították - a zálogjog érvényesítésével összefüggő jogait a zálogkötelezettel szemben

b) felszámolási eljárás esetében

ba) a felszámolás elrendelése előtt a bíróság által a tartozás kiegyenlítésére határidőt engedélyező végzés kézhezvételétől, vagy

bb) a rendkívüli moratórium közzétételétől,

bc) a ba), illetve a bb) alpont szerinti esetek hiányában a felszámolást elrendelő végzés közzétételétől nem gyakorolhatja, követeléseinek a zálogtárgyból (az óvadék tárgyából) való kielégítésére a csődeljárás, illetve a felszámolási eljárás keretében kerül sor.

A Kúria Gfv.VII.30.212/2014/10. számú, felszámolási eljárás során benyújtott kifogás alapján indult eljárásban hozott elvi jelentőségű határozata (<http://www.kuria-birosag.hu/hu/sajto/tajekoztato-kuria-gfvvii30212201410-szamu-felszamolasi-eljaras-soran-benyujtott-kifogas>) a vagyont terhelő zálogjog részletes elemzését követően kifejtette, hogy **„ha a biztosított jogviszonyból eredő követelés már korábban lejárttá vált, akkor a kielégítés megnyílt időpontjában meglévő vagyontárgyakon áll fenn a zálogjog. Ha a felszámolás tette a követelést lejárttá, akkor csak a felszámolás kezdő időpontjában meglévő vagyontárgyak értékét lehet figyelembe venni a vagyont terhelő zálogjoggal rendelkező zálogjogosult követelésének kielégítésénél. „** A döntés szerint tehát a zálogjoggal terhelt vagyontárgyak köre (így a követeléseké is) rögzül legkésőbb a felszámolás kezdő időpontjában, az ezt követően a vagyonba bekerülő vagyontárgyakra (követeléseket is beleértve) a zálogjog nem terjed ki.

Van olyan álláspont,¹ hogy a fenti értelmezés a vagyont terhelő zálogjogot éppen lényegi sajátosságától fosztaná meg, ezért, ha az adós a felszámolás során gazdasági tevékenységét folytatja, vagy meglévő vagyonának hasznosításával (pl. bérbeadás) bevételre tesz szert, mindaddig, amíg e tevékenység tart, a vagyonba kerülő vagyontárgyakra (követelésre) a zálogjog kiterjed.

Kérdés: Amennyiben a zálogjog a felszámolás kezdő időpontját megelőzően rögzül, hogyan lehet meghatározni utólag a zálogjoggal terhelt vagyon körét, értékét? (ez esetben ugyanis lehetnek olyan vagyontárgyak, amelyek később kerültek az adós vagyonába, illetve abból kikerültek)

A Pécsi Ítéltábla álláspontja szerint a kifogás folytán indult eljárásban a bizonyítás a hitelezőt terheli, ha állítja, hogy a a felszámoló által kifizetett (felajánlott) összegnél magasabb összeg illeti meg az értékesített vagyontárgyakból, akkor a bíróságnak a bizonyítási teherről és a bizonyítandó tényekről kell tájékoztatnia, azaz - ha a Kúria döntésében kifejtett elvet követjük - arról, hogy neki kell bizonyítania, hogy a zálogjog rögzülésének időpontjában az általa állított értékű volt a vagyont terhelő zálogjoggal terhelt vagyon, és ezért az adós vagyonába tartozó, értékesített vagyontárgyakból befolyt bevételből az általa állított összegre tarthat igényt. A bizonyítás elrendelését megelőzően meg kell követelni a határozott kérelem előterjesztését, amely a nemperes eljárásban ugyanúgy követelmény, mint a peres eljárásban. Kerülendő ezért a „elszámolásra kötelezés” iránti kérelem elbírálása, és az ilyen tartalmú határozat, különös tekintettel arra, hogy a Cstv. nem írja elő elszámolás küldését a hitelező számára,

¹ Dr. Zámbo Tamás: Mire jogosít a vagyont terhelő zálogjog, ha a felszámolás alatt álló adós tovább működik? Cég hírnök 2013. december

így a jogszabálysértő mulasztás sem az elszámolás, hanem a kifizetés elmulasztása.

A tanácskozás résztvevői a Pécsi Ítéltábla álláspontjával egyetértettek.

b) Kielégítés követelésbehajtásból:

A Cstv. 49/D. § 2009. szeptember hó 1. napja előtt kizárólag a **zálogtárgy értékesítése** estén befolyt vételárról rendelkezett, azonban a **bírói gyakorlat alapján a zálogjoggal terhelt követelés behajtása ezzel egyenértékű**, és az ebből származó bevételből is kielégítés illeti meg a jogosultat. A Legfelsőbb Bíróság a Gfv.X.30.409/2010/5. számú határozatában kifejtette, hogy „ a Cstv. jelen alkalmazandó 49/D.§-a nem tett különbséget a zálogjog tárgya tekintetében, nem zárta ki a jogon vagy követelésen fennálló zálogjog privilegizált kielégítését. Ebből következően tehát valamennyi zálogjoggal biztosított követelést – függetlenül attól, hogy milyen zálogtárgyon áll fenn a zálogjog – e szakasz alapján kell elbírálni. A Cstv. **hatályos 49/D.§ (1) bekezdése (zálogjog tárgya egyedileg meghatározott vagyontárgy) szövege már kifejezetten rendelkezik a követelés behajtásból származó bevételről, a (2) bekezdés (vagyont terhelő/körülírással meghatározott zálogjog) azonban nem. Vagyont terhelő zálogjog esetén sem indokolt azonban különbséget tenni aszerint, hogy a vagyont terhelő zálogjog vagyontárgyon vagy követelése áll-e fenn, azaz az értékesítéssel ez esetben is egy tekintet alá esik a követelésbehajtás.**”

Kérdés: A Kúria Gfv.VII.30.212/2014/10. Számú, elvi jelentőségű határozatára figyelemmel milyen követelések rögzülnek (azaz mire terjed ki a zálogjog) a kielégítés megnyíltakor, csak az ezt megelőzően esedékessé vált, de még be nem hajtott követelések, vagy a már létrejött, de még nem esedékes követelések is. (pl. az adós teljesítette a szolgáltatást, de az ellenszolgáltatás még nem vált esedékessé), kiterjedhet-e a zálogjog azokra a követelésekre is, amelyekre vonatkozóan a jogviszony létrejött, a teljesítés folyamatos, az ellenszolgáltatás havonta esedékes (pl. bérleti díj, ha a bérleti szerződést az adós a felszámolás kezdő időpontját megelőzően kötötte meg) ?

A tanácskozás résztvevői e kérdésben nem alakítottak ki egységes álláspontot, a bírákra a Kúria határozatának alkalmazása körében a bizonytalanság volt jellemző.

2)./Bankszámlán fennálló zálogjog alapján köteles-e a felszámoló a bankszámlán megjelenő összeg zálogjogosult részére kifizetésére?

Az adós zálogjoggal terhelt bankszámláin kezelt összegeket illetően köteles-e a felszámoló a Csódtörvény 49/D. §-ban szabályozott eljárás lefolytatására, a felszámolás kezdő időpontja után az elzálogosított bankszámlákon megjelenő összegre, a bankszámlák mindenkori egyenlegein zálogjog illeti-e meg a jogosultat?

Konkrét ügyben a felek bankszámlám alapítottak zálogjogot oly módon, hogy azt kötötték ki, hogy a kielégítési jog megnyíltát követően a zálogjogosult rendelkezési jogot nyer az adós bankszámlája felett. A Pécsi Ítéltábla az Fpkhf. IV. 30.306/2013/2 számú határozatában úgy foglalt állást, hogy e kikötés tartalmában a zálogjog bírósági eljáráson kívüli érvényesítésének jogát biztosította a jogosult számára, ha azonban a zálogkötelezettel szemben felszámolási eljárás vagy a zálogtárgyra is kiterjedő bírósági végrehajtás folyik, a jogosult a zálogjog bírósági végrehajtáson kívüli érvényesítésének jogát - felszámolási eljárás esetében a felszámolást elrendelő végzés közzétételéről, bírósági végrehajtás esetében pedig a zálogtárgy lefoglalásától kezdve - nem gyakorolhatja, kielégítést a felszámolási eljárás, illetve a bírósági végrehajtás körében és annak szabályai szerint kaphat. A zálogjogosult a felszámolási eljárásban privilegizált kielégítésre a zálogtárgy értékesítése vagy a zálogjoggal terhelt követelés behajtása esetén jogosult. A bankszámla követelés bankkal szembeni érvényesítése (pénzfelvétel), és a számlán lévő követelés kifizetésére vonatkozó utasítás (fizetési megbízás) azonban nem követelés behajtás, ezért a hitelező nem igényelheti, hogy a felszámoló a bankszámla pozitív egyenlegét részére fizesse ki.

A Kúria Gfv. VII. 30.255/2014/4. számú határozata szerint viszont, ha a zálogtárgyból a felszámolás során bármilyen összeg rendelkezésre áll a hitelező kielégítésére, azt a Cstv. 49/D. § szabályai szerint kell a jogosult hitelező részére kifizetni. A bankszámlára alapított zálogjog alapján is a Cstv. 49/D. §-a szerint kell eljárni, a dologi kötelezett felszámolása megindulásának pillanatában meglévő zálogjog biztosítja a hitelező követelését. Az indokolás szerint a Cstv. 49/D. § (1) bekezdése - a Cstv. 49/D. § (2) bekezdésébe sorolt

vagyont terhelő zálogjog kivételével - egyforma szabályt ír elő valamennyi zálogfajta tekintetében a befolyt összeg elszámolására, így a követelésen alapuló zálogjogokra is ezt a szabályt kell alkalmazni. **A bankszámlán levő pénzösszeg a számlatulajdonos adós bankkal szembeni követelése. A Kúria álláspontja szerint a "követelésbehajtás" kifejezést nem lehet szűken értelmezni,** követelésbehajtás nem csak a felszámoló által a bírósági kényszert igénybe vevő módokon történt behajtás után teszi lehetővé a zálogjogos hitelező privilegizált kielégítését, hanem akkor is, ha a kötelezett önként teljesít és nincs behajtásra irányuló intézkedés a felszámoló részéről.

A Kúria fentebb idézett két döntésének értelmezésével arra kell tehát jutni, hogy ha a zálogjogosult kielégítési joga a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nyílik meg, akkor az ez időpontban a bankszámlán lévő pénzösszeg, ha a kielégítési jog a felszámolás kezdő időpontjában nyílik meg, akkor a felszámolás kezdő időpontjában a bankszámlán lévő pénzösszeg „a zálogtárgy”.

Kérdés: A felszámoló jogosult-e díjra a bankszámláról felvett (átutalt) összeg után, hiszen érdemi intézkedést ez esetben a behajtásért nem tett.

A kérdés azért indokolt, mert a Kúria Gfv.VII.30.356/2013/4. számú határozatában – ahol is kifejtette, hogy amennyiben a végrehajtás során már értékesítésre került a zálogtárgy, és helyébe pénzösszeg került, akkor a kiutalást megelőzően megindult felszámolásban a zálogjoggal biztosított követelés hitelezőjét privilegizált kielégítés illeti meg, a zálogtárgy helyébe az érte kapott pénzösszeg lépett, amely a felszámolás kezdő időpontjában a végrehajtónál megvolt, s azt a felszámoló részére át is adta - a felszámoló a végrehajtótól átvett összeggel szemben közvetlenül nem érvényesítheti a felszámolói díjat, mert részéről nem történt értékesítés és zálogjoggal biztosított követelés behajtása sem. A zálogtárgy értékesítését a végrehajtó végezte, a felszámoló csak a végrehajtóval szembeni követelést érvényesítette – tőle kapta meg az összeget -, ezért a felszámolói díjat csak a Cstv. 57.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti felszámolási költségként, az általános szabályok szerint (59.§ (1) bekezdése) számolva érvényesítheti az adós vagyonával szemben.

A tanácskozás résztvevőinek álláspontja szerint az idézett döntés elveit követve ez esetben sem jár díj a felszámolónak.

3) Hogyan kell eljárni akkor, ha az adós a továbbfolytatott termelésben felhasználta azokat az anyagokat, eszközöket, amelyeken a vagyont terhelő zálogjog fennállt.

A kérdésre szintén a Kúria Gfv.VII.30.2012/2014/10 számú határozata adja meg a választ. E szerint amennyiben az adós a továbbfolytatott termelésben felhasználta azokat az ingóságait (alapanyag, készlet), amelyen a vagyont terhelő zálogjog fennállt, a hitelező kielégítési igénye nem az egyes megtermelt vagyontárgyak értékesítésekor, hanem a vagyon teljes terjedelmében, vagy nagyobb részletében történő értékesítése után készített közbenső mérleghez, vagy zárómérleghez készített szöveges jelentésben részletezett elszámolás alapján, a bíróság határozatával válik esedékessé. Csak így állapítható meg ugyanis az, hogy az értékesített termékek létrehozásához milyen arányban használtak fel olyan alapanyagokat, amelyeken a hitelezőnek vagyont terhelő zálogjoga állt fenn. Az elszámolás alapjául a felszámolás kezdő időpontjában meglévő, vagyont terhelő zálogjoggal terhelt vagyontárgyak értéke szolgál.

A döntés számos gyakorlati problémát vetít előre (mi is lesz az esedékesség, hogyan, milyen módon tudja ezt az elszámolást a felszámoló levezetni, és a bíróság ellenőrizni), azonban mivel e döntés teljes indokolása a vitaanyag elkészítésekor még nem ismert, ezeket a kérdéseket függőben hagytuk.

4) Teljesíthet-e kifizetést a felszámoló a nem zálogtárgy értékesítéséből befolyt összegből a zálogjogosultnak, ha a zálogtárgy értékesítési bevételét nem a zálogjogosult kielégítésére fordította?

A kérdésre megint csak a Kúria Gfv.VII.30.2012/2014/10 számú határozata adja meg a választ. E szerint „ Cstv. 49/D.§ (1) bekezdése szerint főszabályként a zálogtárgy vételárából “kizárólag” a zálogjoggal biztosított követelés egyenlíthető ki, tehát elsődlegesen “abból” kell a követelést kielégíteni. Ha a felszámoló a zálogjoggal biztosított követeléssel rendelkező hitelező kifejezett előzetes hozzájárulása nélkül a zálogtárgy értékesítéséből befolyt vételárat nem a mindenki mást megelőző kielégítésre jogosult “régizálogjogos” követelés kifizetésére használta fel, és utóbb az adós más – zálogjoggal nem terhelt – vagyontárgyának értékesítéséből, követelésének behajtásából valamilyen összeg befolyik, a régi zálogjoggal rendelkező hitelező jogosult ebből a neki járó, ki nem egyenlített összeg erejéig kielégítést kapni. Ebből következően nem csak a zálogtárgy értékesítéséből befolyt bevételből, hanem addig a bevétel összegig, illetve annak 50

%-áig illeti meg a zálogjogosult hitelezőt a privilegizált pozíció. Ez a Cstv. szigorú kielégítési sorrendre vonatkozó szabályából következik. Ez a jog független attól, hogy az értékesítést követően a kifizetésre a felszámolási eljárás tartama alatt mikor kerül sor, figyelemmel arra is, hogy az eljárásban alkalmazandó Cstv. 49/D.§ (1) bekezdése nem tartalmaz konkrét határidőt a zálogjogosult részére történő kifizetésre.”

(Azonos tartalmú döntés : Pécsi Ítéltábla Fpkf.IV.40.329/2014/2.)

5.) Milyen sorrendben kell kielégíteni az azonos vagyontárgyon fennálló vagyont terhelő, egyedi zálogjogok és végrehajtási jogok jogosultjait?

BDT2013. 3038 Az adós vagyonának értékesítésekor a vagyont terhelő zálogjog jogosultjának (1. ranghelyi zálogjogosult) kielégítését követően fennmaradó összeg (bevétel mínusz értékesítési költség, mínusz 50%) az egyedi zálogtárgyat terhelő zálogjog jogosultjait, illetve a végrehajtási jog jogosultjait illeti meg, s csak az ezt követően esetleg megmaradó összeg használható fel a felszámolási költségek fedezésére. (Fpkhf. IV. 30.155/2013/4 Pécsi Ítéltábla)

BDT2012. 2671 Ha ugyanazon hitelező javára első ranghelyen vagyont terhelő jelzálogjogot, míg második ranghelyen ugyanezen vagyonhoz tartozó egyedi vagyontárgy(ak)at terhelő jelzálogjogot alapítanak, a hitelezőt az első ranghelyen a vagyont terhelő jelzálogjog jogosultjaként a vagyon értékesítéséből származó bevétel törvényben meghatározott része illeti meg, az egyedi jelzálogjoggal is terhelt vagyontárgyak értékesítéséből származó vételár fennmaradó részét pedig ugyanezen besorolási kategóriába tartozó második ranghelyű zálog jogosultként kell a részére megfizetni. (Győri Ítéltábla Fpkhf. IV. 25 957/2011/4.)

6) Változik-e a kielégítési sorrend, ha a követelés egy részének engedményezésére kerül sor? Van-e jelentősége annak, hogy a

részengedményes joga az ingatlan-nyilvántartásban nem kerül feltüntetésre?

Egy konkrét ügyben (Pécsi Ítéltábla Fpkhf.IV.40.019/2015/2. szám) törvényen, majd szerződésen alapuló engedményezés folytán részkövetelés és rész-jelzálogjog szállt át a jogutódokra, az ingatlan nyilvántartásban ez nem került feltüntetésre.

A BH2007. 157. számú eseti döntés szerint követelés engedményezése folytán a jelzálogjog a törvénytől fogva átszáll az engedményesre, ezért a felszámolási eljárásban a hitelezői igény besorolásánál nem annak van jelentősége, hogy az engedményes javára a jelzálogjog az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került, hanem annak, hogy a követelés a felszámolás kezdő időpontja előtt jelzálogjoggal biztosított volt-e. (Az Inyvtv /új Ptk. értelmében csak a szerződésen alapuló zálogjog keletkezéséhez szüksége a bejegyzés, az ügyben pedig a zálogjog, mint az engedményezett követelés biztosítéka törvény alapján szállt az engedményesre)

A Pécsi Ítéltábla a konkrét ügyben úgy foglalt állást, hogy a bíróságnak nem arról kellett döntenie, hogy bejegyzés esetén az egyes átszállt zálogjogok milyen ranghelyre kerültek volna bejegyzésre (1997. évi CXLI. tv. végrehajtásáról szóló 109/1999.(XII.29.) FVM rendelet 90. § szerint, amely egyébként is csak más megállapodás vagy jogszabály eltérő rendelkezése hiányában alkalmazható, és csak az ingatlan-nyilvántartási eljárásban) hanem a Ptk. alapján kellett a döntést meghozni. E szerint pedig az engedményezés folytán a Ptk. alapján nem keletkezik új jelzálogjog, hanem az átszálló, engedményezett követelést biztosító olyan zálogjog áll fenn, amely megtartja eredeti rangsorát, és a felszámolási eljárásban a hitelezői igény besorolásakor az eredeti rangsor az irányadó (BH.2002/240. szám alatt közzétett eseti döntés). A jelzálogjog részleges átszállása esetén az engedményes az eredeti ranghely szerint jogosult kielégítésre.

A vitaanyag elkészítését követően vált ismertté a Kúria Gfv.VII.30.078/2014/9 számú határozata (közzétételre javasolt), amely szerint a törvényen alapuló, be nem jegyzett zálogjog jogosultja, és a bejegyzett zálogjogosult köti jogvitát a kifogás folytán indult eljárásban nem lehet eldönteni, a be nem jegyzett zálogjog jogosultjának perben kell kérnie a zálogjogjog bejegyzését, a felszámolónak őt a zálogtárgyból befolyt összeg felosztásánál – a zálogjogosultak ez irányú megállapodás a hiányában – nem kell figyelembe vennie, a Ptk.286.§ (2) bekezdése szerinti (harmadik személy részéről történt teljesítés esetén átszálló biztosíték) jogutódi minőség megállapítása meghaladja.

7) Felülvizsgálhatja-e a bíróság kifogás esetén az értékesítésből levont költségeket, felülvizsgálhatja-e a felszámoló és harmadik személyek által megkötött szerződés rendelkezéseit ? (A kérdés indokolt a felszámolási költségként elszámolt és kifizetett költségekkel kapcsolatban is)

Gyakran kifogás tárgya a gyakorlatban, hogy a zálogtárgy értékesítéséből befolyt vételárból a felszámoló a zálogtárgy értékesítésének, megőrzésének, állagmegóvásának költségeként jogalap nélkül, illetve eltúlzott összegek vont le. Ez esetben a hitelezők általában azt kérik, hogy a bíróság a felszámolót a zálogtárgy értékesítéséből származó bevételből további kifizetésre kötelezze (mi tartalma szerint így kezeljük ezeket a kifogásokat, mert ez esetben hozható számon kérhető, végrehajtható határozat, az olyan tartalmú határozat, amely arra kötelezi a felszámolót, hogy „számoljon el”, újabb jogvita forrása).

A bírói gyakorlat a költségek felülvizsgálata kérdésében nem egységes:

BDT2013. 2983

I. Ha a zálogjog a felszámolás kezdő időpontja előtt keletkezett, a felszámoló a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból kizárólag a zálogtárgy megőrzésének, állaga megóvásának, értékesítésének költségeit, valamint a felszámolói díjat vonhatja le. A költségek annyiban vonhatók le, amennyiben a felszámoló a hitelező érdekeit szem előtt tartva, elvárható gondossággal járt el tevékenysége során.

II. Ha a költségek szerződésekből keletkeztek, a hitelező kifogásának elbírálása során a bíróság nem a felszámoló által megkötött szerződések érvényességét vizsgálja, hanem azt, hogy a hitelező által kifogásolt tételeket a felszámoló az elszámolásában - az ott megjelölt összegekben - jogszerűen tüntette-e fel.

Debreceni Ítéltábla: Fpkhf. III. 30.076/2012/2.:

Zálogjoggal biztosított követelés jogosultjaként a hitelező a felszámolónak a privilegizált kielégítési jogát korlátozó intézkedését kifogással akkor is támadhatja, ha a sérelmezett intézkedés a felszámolónak az adós nevében valamely szerződés megkötése, illetve azzal van összefüggésben.

Fővárosi Ítéltábla 11.Fpkf.44.670/2012/9.

Vizsgálni kell kifogás alapján a költségek indokoltságát, összegszerűségét és az elszámolás egyes tételeinek jogszerűtlensége esetén a bíróság kötelezheti a felszámolót annak meghatározott módon történő átdolgozására, illetőleg a nem

vitatott, vagy igazolt kiadások jogszerű levonása esetén utasíthatja el a kifogást megalapozatlanság miatt.

Pécsi Ítéltábla Fpkhf.IV.40.135/2014/2., Fpkhf.IV.40.307/2014/2.

„..... nem mérlegelhető, nem bírálható felül a létrejött és teljesített szerződésekben meghatározott ellenszolgáltatás. Amennyiben a hitelező álláspontja szerint a felszámoló a vagyoneértékesítéshez kapcsolódó szerződés, megőrzésre vagy állagmegóvásra vonatkozó szerződés megkötése során nem úgy járt el, ahogy az, az adott helyzetben általában elvárható, a piaci árhoz képest eltúlzott díj kikötése mellett jött létre a szerződés, és ezzel a hitelezőnek a felszámoló kárt okozott, igényét perben, a Csódtörvény 54. §-a alapján érvényesítheti. A felszámolási eljárást lefolytató bíróság hatáskörébe annak eldöntése tartozik, hogy a felmerült költség az adós vagyónának értékesítésével, megőrzésével, megóvásával összefüggő kiadás-e. Ha a szerződés alapján kifizetett díj a Csódtörvény 49/D. § (1) bekezdése szerint a zálogtárgy értékesítése során befolyt bevételből levonható költség, indokoltsága és mértéke a kifogásolási eljárás során nem vizsgálható felül.”

A Pécsi Ítéltábla álláspontja a következő:

-Nyilvánvalóan vizsgálható az, hogy a levont költség olyan költség-e, amelyet a Cstv.49/D.§ (1) és (2) bekezdése alapján le lehet vonni, ha nem, azaz a felszámoló nem vonhatta volna le a sérelmezett költséget, akkor arra kell a felszámolót kötelezni, hogy az ennek megfelelő, még ki nem fizetett összeget fizesse ki a zálogjogosultnak (meglévő pénzeszközből, vagy később befolyó bevételből, lsd. 4. pont)

- Ha a költség levonható költség, úgy álláspontunk továbbra is az, hogy a mérték (indokoltság, pl. konkrét egy ügyben az a hivatkozás, miért 24 órás őrzésre kötött a felszámoló szerződést, miért nem időszakos ellenőrzésre) csak kártérítési felelősség körében vizsgálható.

- Amennyiben a bíróság úgy foglal állást, hogy a költség nem volt levonható, és a felszámolót kifizetésre kötelezi a hitelező javára, úgy a felszámoló e költséget nyilvánvalóan el fogja számolni felszámolási költségként. Ha e költség felszámolási költségként sem számolható el, és a hitelezők emiatt az intézkedés miatt élnek kifogással, akkor kerülhet alkalmazásra a Cstv. 51.§ (3) bekezdése (Ha a bíróság a kifogást megalapozottnak találja, a felszámoló intézkedését megsemmisíti, és az eredeti állapotot helyreállítja, vagy a felszámoló részére új intézkedés megtételét írja elő,

ellenkező esetben a kifogást elutasítja. Amennyiben a kifogás a felszámolási költségként való elszámolással függ össze, a bíróság erre irányuló kérelem esetén a jogellenesen felszámolási költségként elszámolt összegnek az adós vagyónába történő megfizetésére is kötelezheti a felszámolót.), és akkor a felszámolót e kifogás eredményeként visszafizetésre lehet kötelezni.

A tanácskozás résztvevői a Pécsi Ítéltábla álláspontját elfogadták.

Kérdés azonban, hogy ha költség felszámolási költségnek minősül, annak mértéke felülvizsgálható-e, azaz megalapozza-e a „jogellenes elszámolás” minősítést a költség - hitelező szerinti – eltúlzottsága, indokolatlansága, célszerűtlensége.

A tanácskozás résztvevőinek – köztük d. Juhász Lászlónak is – az volt az álláspontja, hogy az minősül jogellenesen elszámolt felszámolási költségnek, amelynek elszámolását a Cstv. nem teszi lehetővé.

Kúria a BH.2013.251. számú – közbenső mérleg jóváhagyása tárgyában hozott – döntésében kifejtett álláspont azonban más irányt látszik követni.

„Az elsőfokú bíróság megtagadta a közbenső mérleg jóváhagyását és felhívta a felszámolót, azt dolgozza át és oly módon nyújtsa be, hogy a felszámolási költségként feltüntetett 375 000 Ft számítástechnikai szolgáltatási díj felét a saját felszámolói díja terhére számolja el. Azzal indokolta döntését, hogy a felszámoló nem kérte teljesítési segéd igénybevétele, arra vonatkozóan nem csatolt adatot, hogy hány cégtől szerzett be árajánlatot a tevékenység elvégzésével kapcsolatban, s utalt arra is, hogy a megbízott csak részben tudta teljesíteni a megbízást.

A felszámoló fellebbezése alapján eljáró **másodfokú bíróság** az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Határozatát azzal indokolta, hogy a végelszámolóként is eljáró felszámoló a felszámolási kérelmének előterjesztésekor nem utalt a könyvelési anyag hiányára, bár ekkor becsatolta az adós tevékenységet lezáró mérlegét. A csódeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 27/A. § (13) bekezdésének *a)* pontja alapján **helytállónak ítélte a felszámoló arra történt hivatkozását, hogy szakértelem hiányában jogszerűen vett igénybe - a bíróság külön engedélye hiányában is - számítástechnikai szakértőt a szükséges információk megszerzése érdekében. Eljárását azonban nem találta helytállónak. Ha ugyanis észlelte a felszámoló az adatok hozzáférhetetlenségét, először azzal a feladattal kellett volna megbíznia egy számítástechnikai céget, hogy tárja fel a problémát, annak okát, valamint azt állapítsa meg, hogy az milyen terjedelmű munkát igényel. Mindezek ismeretében szerezhették volna be árajánlatot a költséghatékonyabb megoldás érdekében.**

Utalt arra is a másodfokú bíróság, nem ismert, hogy a cég korábban elmulasztotta volna mérlegeinek a letétbe helyezését. Erre figyelemmel nem tűnik súlyos hiányosságnak a 2007 előtti adatok jelenlegi hozzáférhetetlensége, s a munka előzetes felmérése esetén ténylegesen csak a 2007-től kezdődő adatok lementését kellett volna a felszámolónak megoldania külső szakértő igénybevételével.

A Cstv. 6. § (3) bekezdésére figyelemmel alkalmazott 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdésére, és (3) bekezdésére hivatkozással megállapította, hogy **az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján helyesen foglalt állást, amikor a felszámoló által megjelölt feladat elvégzése érdekében igénybe vett teljesítési segéd megbízási díjának indokolt mértékét 150 000 Ft + áfa összegben határozta meg.**

A felszámoló nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását oly módon, hogy a Kúria állapítsa meg, a teljes kifizetett összeg a Cstv. 57. § (2) bekezdésébe tartozó felszámolási költség. Állította, hogy a jogerős végzés sérti a Cstv. 50. §-át.

Álláspontja szerint a hitelező a felmerült költség jogalapját támadhatja, de annak összegét nem. Hivatkozott jogerős ítéletablai határozatokra, melyekből következően a felmerült költségek mértékét nem kell (lehet) vizsgálni, a számlával igazolt felszámolási költség összegét a hitelező nem vitathatja. Utalt arra is, hogy a jogerős végzés indokolása nem tartalmazza a csökkentés okát, jogalapját.

A hitelező felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős végzés hatályában való fenntartását. Előadta, hogy a teljesítési segéd jogosulatlan igénybevétele miatt terjesztette elő az észrevételt, a bíróságnak ezt kellett megvizsgálnia. Álláspontja szerint a bíróság kötelessége, hogy folyamatosan vizsgálja a felszámolási eljárás tartama alatt, a felszámoló a Cstv. rendelkezéseit betartja-e, s ez a vizsgálat kiterjed a költségelszámolásra is. A bíróság tehát akár hitelezői észrevétel alapján, akár hivatalból vizsgálhatja a költségek elszámolását.

A Kúria a jogerős végzést a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a jelen ügyben alkalmazandó, a Cstv. 6. § (3) bekezdése és a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján.

Elsőként megállapította, hogy a jelen eljárás nem kifogás miatt indult, hanem a hitelező észrevétele alapján a felszámolási eljárást lefolytató bíróság a közbenső mérleg elfogadására irányuló eljárásban hivatalból vizsgálta meg a közbenső mérlegidőszakban felmerült költségek indokoltságát.

Az eljárásban a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, van-e lehetősége a felszámolási eljárást lefolytató bíróságnak arra, hogy a felszámoló által a közbenső mérlegben feltüntetett, már kifizetett felszámolási költségek indokoltságát felülvizsgálja.

A Kúria álláspontja szerint a felszámoló az adós vagyonának kezelésével felhatalmazott szakértő, akit ezen feladatának elvégzéséért felszámolói díj illet meg. A felszámolás során felmerülő költségeket az adós vagyonából kell kiegyenlítenie, amennyiben azok az adós felszámolása érdekében keletkeztek. **Ha a felszámolási eljárást lefolytató bíróság megállapítja, hogy a költség nem szükséges az adós felszámolásának lefolytatásához, a felszámoló nem a hitelezői érdekek elsődlegességét szem előtt tartva kötött szerződést és ezzel a hitelezők kielégítésére szolgáló vagyon csökkent, a bíróság az így kifizetett összeg felszámolási költségként való elismerését tagadja meg azzal, hogy csak az általa meghatározott összegben engedi azt figyelembe venni felszámolási költségként az adós vagyonával szemben.**

Ebből következően a felszámolónak a közbenső mérleg benyújtásával egyidejűleg a felmerült költségeket indokolnia kell és a vitássá vált kifizetett összegek tekintetében

bizonyítania kell, hogy az a felszámolási eljárás lefolytatása érdekében, a piacon elérhető legkedvezőbb, de ugyanakkor hatékony szolgáltatást nyújtóval kötött szerződésből ered.

A bíróság jogerős végzésében megállapította, hogy a felszámolónak e speciális szakértelmet igénylő feladathoz igénybe vett teljesítési segéd alkalmazásához nem kellett előzetesen engedélyt kérnie a bíróságtól. A másodfokú bíróság azonban a kifizetett összeg felének felszámolási költségként való érvényesítése indokolatlanságával egyetértett.

A Kúria álláspontja szerint a jogerős végzés helytállóan értékelte a felszámoló ebben az ügyben végzett tevékenységét. A felszámolónak tevékenysége megkezdéséhez az adós vagyonáról hiteles tájékoztatást kell kapnia, melynek egyik eleme az, hogy az adós elszámolását, iratait átvegye és megvizsgálja. Ha ez nehézségbe ütközik azért, mert az adós adatai számítógépes módon kerültek rögzítésre, és az adós nem működik együtt annak felszámoló részére történő átadásában, illetve nehézségekbe ütközik az adatok megismerése, akkor a felszámoló a másodfokú bíróság által részletesen kifejtett eljárással tudja a hitelezői érdekek elsődlegességét szem előtt tartva a lehető legkisebb költséggel megszerezni a szükséges adatokat.

Jelen eljárásban azonban az adós tulajdonosai maguk választották ki végelszámolóként az utóbb felszámolóként kijelölt társaságot, és a tevékenységet lezáró mérleget a felszámoló át is vette az adós vezető tisztségviselőjétől (1. sorszámú felszámolási kérelem melléklete). Ezt végelszámolóként ellenőriznie kellett, mert ennek hiányában nem tudta volna elkészíteni a végelszámolási zárómérleget (21. sorszámú közbenső mérleg melléklete). Ekkor észlelnie kellett - ha szükség volt rá -, hogy a korábbi időszak adatai a számítógépen nem nyithatók meg. Megjegyzi a Kúria, hogy a végelszámolás 2009. március 16-án indult, tehát a végelszámolónak a 2008-as mérleget és a 2009-es év végelszámolásig eltelt idejét kellett megvizsgálnia, az ezt megelőző időszak könyvelési tételeire csak akkor lehetett volna szüksége, ha nem tartja hitelesnek az előző év mérlegadatait.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (6) bekezdése szerint a mérlegek egymásból következnek, tehát a végelszámolónak kellett először megvizsgálnia az adós iratait, és a felszámolási eljárásban csak a végelszámoló által lezárt időszak - az azok alapjául szolgáló iratok - vizsgálándók, s csak ezek kétségesége esetén van szükség a korábbi időszak ellenőrzésére.

Nyilvánvalóan a felszámolónak át kell vizsgálnia a Cstv. 31. §-a alapján a Cstv. 40. §-a szerinti jogügyletekre vonatkozó szerződéseket is, ezek azonban nem számítógépen tárolt adatok.

A felszámoló nem hivatkozott olyan különleges körülményre, amely alapján megállapítható lett volna, hogy végelszámolóként miért nem vette át az iratokat, s miért lett volna indokolt a 2007. előtti adatok megszerzése. Mindezek alapján a rendelkezésre álló iratok figyelembevételével helytállóan értékelte a jogerős végzés - a hitelezők érdekeinek elsődlegességére figyelemmel -, hogy a felszámolási eljárás költségként, ilyen jogcímen, az adóssal szemben csak a kifizetett összeg fele számolható el, mert csak ez az összeg minősül a hitelezők érdekében végzett szolgáltatásnak.

A felszámoló a felülvizsgálati kérelmében azzal, hogy a jogerős végzés összeggel kapcsolatos megállapításainak a hatályon kívül helyezését kérte, tartalmilag azt is támadta, hogy a számítástechnikai szolgáltatás jogcímen kifizetett díj el nem ismert részét a saját díja terhére kell elszámolnia. Az elsőfokú bíróság végzésében ugyanis nemcsak a felszámolási költségként való elismerés hiányát mondta ki, hanem kötelezően azt is, hogy a fennmaradó 150 000 Ft+áfa összeget a felszámolói díj terhére kell a felszámolónak elszámolnia.

A Kúria álláspontja szerint azonban nem terjed ki a felszámolási eljárást lefolytató bíróság hatásköre arra, hogy előírja a felszámolónak, milyen módon teljesítse a jogerős végzésben foglaltakat, azaz hogy az adós vagyonából már kifizetett összeget milyen módon pótolja vissza. A felszámoló a felszámolási költségként el nem ismert és már kifizetett összeg

esetén az adós nevében megállapodhat a kifizetett díj csökkentésében a jogosulttal - és így az visszafizeti a különbözetet -, esetleg saját vagyonából befizetheti a felszámolási vagyona a bíróság döntése folytán hiányzó összeget, illetve - amennyiben ennek rendezése a felszámolás befejezéséig nem történik meg - kérheti csökkentett összegben megállapítani a díját.

A felszámolási eljárást lefolytató bíróság azonban csak abban a kérdésben dönthet, hogy a felmerült költség felszámolási költségként az adós vagyonával szemben elszámolható-e, az adós vagyonából ki nem egyenlíthető összeg forrásáról nem hozhat rendelkezést.

A kifejtett indokokra tekintettel a Kúria a jogerős végzést abban a részében, amelyben az el nem ismert összegnek a felszámolói díj terhére történő elszámolásáról döntött a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság végzését részben megváltoztatta, egyebekben a jogerős végzést hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján. (Kúria Gfv. VII. 30.147/2012.)

(A közbenső mérleggel kapcsolatban korábban a gyakorlatban egységesnek volt mondható az álláspont, hogy a közbenső mérleg – amennyiben vagyonfelosztási javaslatot nem tartalmaz, nem szolgál más célt, mint a hitelezők tájékoztatását (Pécsi Ítéltábla BDT2009/2062. számú döntése) Nem ad lehetőséget a Csódtörvény 50. §-a a bíróság számára arra, hogy a kifogás hiányában a közbenső mérlegből megállapítható felszámolói döntések indokoltságát, célszerűségét vizsgálat tárgyává tegye. A közbenső mérlegre előterjeszhető észrevétel tárgya a közbenső mérleg jogszabályi megfelelése, és nem a közbenső mérlegből megismert felszámolói intézkedés célszerűsége, indokoltsága.)

8)/Elszámolható-e a Cstv. 49/D § alapján a társasházi közös költség?

Fpkhf. IV. 40.142/2014/2 (Pécsi Ítéltábla) A társasházi közös költség nem államgővési költség.

BDT2013. 2934 A társasházi közös költség címén kifizetett összeg nem minősül államgővési költségnek, ezért nincs lehetőség arra, hogy a felszámoló azt a befolyt vételárból levonásba helyezze a privilegizált hitelező kielégítését megelőzően.

A Kúria Gfv. VII. 30.157/2014/4.(BH. 2015.76) számú határozatában úgy foglalt állást, hogy a társasházi közös költség, mint a vagyon megővásával, megőrzésével kapcsolatos költség, a Cstv. 57. § (1) bekezdés a./ pontja szerinti felszámolási költség. Következik-e ebből az, hogy egyben a zálogtárgy megőrzésének, államgővésének költsége is.

A tanácskozás résztvevőinek álláspontja szerint igen.

9)Elszámolható-e az építmény és telekadó a Cstv. 49/D. § alapján?

A jogalkotó a zálogtárgy megőrzése és állagmegóvása költségeit tételesen nem határozta meg.

A BH1999/179. szám alatt közzétett eseti döntésben a Legfelsőbb Bíróság, Kúria az adós vagyont terhelő, a felszámolás tartama alatt is fizetendő építmény és telekadót az adós vagyónának megóvásával, megőrzésével kapcsolatos, a Csódtörvény 57. § (2) bekezdés b) pontjába tartozó felszámolási költségnek minősítette. E döntésre alapozva a Pécsi Ítéltábla az Fpkhf. IV. 40.216/2014/4 számú határozatában úgy foglalt állást, hogy az építményadó, mint a vagyon megóvásával, megőrzésével kapcsolatos költség egyben a zálogtárgy megőrzésével kapcsolatos költség is.

Ellentétes döntések:

Fővárosi Ítéltábla 12.Fpkf.44.232/2013/2; 11.Fpkf.44.621/2012/2; ÍH2014.40; 12.Fpkf.44.095/2013/2, melyek kifejtették, hogy a felszámolási vagyon létevel összefüggő közterhek, adók – mint felszámolási költségek – esetenként a vagyon megóvásához kapcsolódó költségek tágabb kategóriájába tartoznak, de nem esnek a zálogtárgy állagának megóvásával, megőrzésével felmerülő kiadások szűkebb körébe, ezért ezek a közterhek az értékesítés során befolyt árbevételből nem vonhatók le.

A Kúria 1/2015. PJE határozata a kérdést eldöntötte: A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 49/D.§ (1) bekezdésében szabályozott, a zálogtárgy megőrzésének, állagmegóvásának, értékesítésének költségei körébe tartozik, és így a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból levonható, a zálogtárggyal kapcsolatban a felszámolás kezdő időpontját követően keletkezett adókötelezettség, illetve egyéb közteher.

10) Köteles-e a felszámoló a zálogjogosult hozzájárulást kérni az állagmegóvás, megőrzés, értékesítés körében kötött szerződésekhez?

Pécsi Ítéltábla Fpkhf.IV.40.307/2014/2. szám: A felszámolót a hitelezők, hitelezői választmány, hitelezői képviselő, illetve az adós irányában a Csódtörvény 5. §, Csódtörvény 34. § (3) bekezdés, 39. § (3) bekezdés, 40. § (5) bekezdés, 50. § (4) bekezdése alapján terheli tájékoztatási kötelezettség. A Csódtörvény 5. § a) pontja

értelmében az adós vagyoni és pénzügyi helyzetéről a hitelezői választmányt, ennek hiányában pedig a bejelentett és elismert hitelezői követelések legalább 10 %-át képviselő hitelezőt köteles tájékoztatni. A Csódtörvény 39. § (3) bekezdése szerint a felszámoló a mindennapi gazdálkodás körét meghaladó szerződésekről a hitelezői választmányt, a hitelezői képviselőt köteles tájékoztatni. A Csódtörvény 46. § (2) bekezdése alapján az ütemtervet a hitelezők kérésére a felszámoló köteles bemutatni. Az idézett jogszabályi rendelkezéseken túlmenően tájékoztatási kötelezettség a felszámolót nem terheli. A felszámoló a Csódtörvény 46. § (3) bekezdése szerint a gazdasági tevékenység tovább folytatásához köteles a hitelezői választmány, hitelezői képviselő hozzájárulását kérni, illetve a 49. § (2) bekezdése szerint az értékesítés körében szintén a választmánynak, hitelezői képviselőnek van egyetértési, észrevételezési joga. (ezek a rendelkezések is azt erősítik, hogyan felszámoló – kártérítési felelőssége mellett - maga dönt arról, hogy milyen módon biztosítja az adós vagyonának megőrzését, megóvását, és e körben milyen szerződéseket köt.)

A tanácskozás résztvevői a Pécsi Ítéltábla álláspontjával egyetértettek.

11)/Mit jelent a haladéktalan kifizetési kötelezettség, hivatkozhat-e a felszámoló arra, hogy a zárómérleg alapján kíván kifizetést teljesíteni a zálogjogosultnak?

Fpkhf. IV. 40.132/2014/2 (Pécsi Ítéltábla)

A Cstv. 49/D. § (1) bekezdése szerint a felszámoló a zálogjogosultat megillető összeget haladéktalanul köteles kifizetni a zálogjogosult részére, azt sem a közbenső mérlegig, sem a zárómérlegig nem tarthatja vissza. Ez az a rendelkezés irányadó a Cstv. 49/D. § (2) bekezdése szerinti kifizetésekre is. (A Kúria már idézett Gfv.VII.2012/2014/10. számú határozata ismeretében ezt az álláspontot annyiban kell módosítanunk, hogy kivéve a termeléshez felhasznált anyagokat eszközöket)

12.)Köteles-e vagyontárgyat becsértéken megvásárló zálogjogosult az őt rangsorban megelőző zálogjogosultak kielégítésére?

Pécsi Ítéltábla Fpkhf.IV.30.048/2013/2. szám :

A Csódtörvény 49./A. § (5) bekezdése megfogalmazása alapján a tulajdont szerző zálogjogosult a szerződéskötést követően a felszámoló költségét, díját, továbbá a

vételár és a követelések közötti különbözetet köteles megfizetni, a rangsorban őt megelőző zálogjogosult hitelező igénye kielégítésére nem köteles. A Csódtörvény 49/A. § (5) bekezdés első mondatában a Ptk. 256. § (1) bekezdése nem a hitelezői igények kielégítésének sorrendjére, hanem az értékesítés 49. § (5) bekezdés szerinti módjával élni kívánó hitelezők vásárlási sorrendjére vonatkozik. A vevő által ténylegesen fizetendő összeget a felszámoló költségei, díja és a tulajdonszerző zálogjogosult követelésének levonásával kell megállapítani.

A Kúria Gfv. VII.30.280/2013/4. (BH.2014. 311) számú határozatában azonban ezzel ellentétes álláspontot fejtett ki. A Kúria szerint téves az a jogértelmezés, hogy a Cstv. 49/A.§ (5) bekezdés első mondatában a Ptk. 256.§ (1) bekezdésére történt hivatkozás nem a hitelezői igények kielégítésének sorrendjére vonatkozik, ezért a tulajdont szerző zálogjogosultnak a szerződéskötést követően az értékesítés és állagmegóvás költségét, díját, valamint a vételár és a követelések közötti különbözetet kell csak megfizetnie, a rangsorban őt megelőző zálogjogosult hitelező igénye kielégítésére nem köteles.

Az adásvételi lehetőséggel élő zálogjogosultnak “a vételár és a követelése közötti különbözet” címén meg kell fizetnie

– a költségeken és a felszámoló díján felül

– az őt megelőző zálogjogosultak privilegizált igényét (tőke, ügyleti kamat, költség), valamint, ha a vagyontárgy értéke meghaladja az így kifizetett összeget és az általa beszámított hitelezői igényt, akkor

– a vagyontárgy értékéből még fennmaradó részt is.

13)Kérheti-e a felszámoló előzetesen a bíróságtól az elszámolás, az elszámolandó költségek felülvizsgálatát?

A felszámoló által levonható költségeket a felszámolónak kell meghatároznia, a bíróság részéről vitás jogértelmezési kérdés elvi elbírálására, előzetes iránymutatásra e tekintetben kifogásolási eljárásban nincs jogszabályi lehetőség (BH2002/199. szám alatt közzétett eseti döntés). Amennyiben a költségeket tartalmazó elszámolást a hitelező vitatja, erre irányuló kifogás alapján bírálható el, hogy a felszámoló részéről a levonás a Csódtörvény 49/D. § (1) bekezdésének megfelelően történt-e, vagy a hitelező további kifizetésre tarthat igényt.

14) Kizárt-e a Cstv. 49/D § szerinti besorolása annak a jogosultnak, aki nem tagja az adós gazdálkodó szervezetnek, de közvetett többségi befolyással rendelkezik?

Pécsi Ítéltábla Fpkhf.IV.30.336/2012/3. szám

A Cstv. 49/D. § (5) bekezdése alapján nem alkalmazható az (1)-(2) bekezdés abban az esetben, ha a zálogjog jogosultja a gazdálkodó szervezet többségi befolyással rendelkező tagja (részvényese), és a zálogjoggal biztosított követelés a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően keletkezett. A törvény megfogalmazásából, az (5) bekezdés egyértelmű szóhasználatából az következne, hogy csak abban az esetben kizárt a zálogjogosult, végrehajtási jog jogosultjának e szakasz szerinti besorolása, ha a jogosult az adós gazdálkodó szervezet olyan tagja, aki többségi befolyással rendelkezik. A közvetett befolyás viszont tagi jogviszony hiányában nem zárja ki a hitelezői igény Cstv. 49/D. § szerinti besorolását

A BH2014. 250. szám alatt közzétett eseti döntés szerint azonban **a Cstv. 49. § (5) bekezdése azzal, hogy a Ptk. 685/B. §-ára utal, a többségi befolyás meghatározás miatt nem csak a közvetlen tagokat, hanem - a meghatározó befolyás megfogalmazásával, amely a többségi befolyás egyik formája - a közvetett tagsági jogokkal rendelkezőket is kizárta a privilegizált kielégítés jogából.** A többségi befolyással rendelkező hitelező igényét a Cstv. 57. § (1) bekezdés *ha)* alpontjába kell sorolni akkor is, ha nem állapítható meg a hitelező közvetlen tulajdonjoga - tagi, részvényesi állapota -, de a közvetett tulajdonosi helyzete fennáll.

(A közzétett döntéssel kapcsolatban megjegyzést érdemel még, hogy a Kúria úgy foglalt állást, hogy a bejegyzett végrehajtási jogon alapuló biztosított hitelező esetén a az (5) bekezdés szerinti „biztosított követelés keletkezésének időpontja” az az időpont, amikor a követelés biztosítottá vált, azaz, amikor a végrehajtási jogot bejegyezték, függetlenül attól, hogy maga a követelés mikor keletkezett).

Pécs, 2015. április 23.

dr.Kovács Ildikó

dr.Gyöngyösiné dr.Antók Éva